

Școala Națională de Studii Politice și Administrative

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**MITURI ȘI STRUCTURI ALE IMAGINARULUI POLITIC ÎN MASS MEDIA
ROMÂNEASCĂ**

Coordonator:

Prof. Univ. Dr. Andrei Țăranu

Doctorand:

Dana-Maria Pițigoi

BUCUREȘTI

2024

Cuprins

1. Introducere / 3
2. Cadrul teoretic. Fundamente teoretice / 17
 - 2.1. Universul mitologiei politice / 17
 - 2.2. Nivelul arhetipal / 32
 - 2.3. Mituri și simboluri cu rol în legitimarea liderilor politici – Studii de caz / 101
3. Metodologia cercetării / 123
 - 3.1. Obiective, întrebări și ipoteze de cercetare / 123
 - 3.2. Considerente metodologice / 126
4. Analiză aplicată asupra dinamicii miturilor politice în perioada interbelică prin Metoda Analizei de Conținut pe un eșantion de 1.826 articole de ziar interbelic / 150
 - 4.1. Maniera de interpretare a grilelor de analiză de conținut / 161
 - 4.2. Anul 1927. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 445 articole de ziar / 165
 - 4.2.1. Grafic Anul 1927, ziarul Universul. Interpretarea rezultatelor / 176
 - 4.3. Anul 1928. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 429 articole de ziar / 178
 - 4.3.1. Grafic Anul 1928, ziarul Universul. Interpretarea rezultatelor / 189
 - 4.4. Anul 1929. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 264 articole de ziar / 190
 - 4.4.1. Grafic Anul 1929, ziarul Universul. Interpretarea rezultatelor / 198
 - 4.5. Anul 1930. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 343 articole de ziar / 199
 - 4.5.1. Grafic Anul 1930, ziarul Universul. Interpretarea rezultatelor / 214
 - 4.6. Anul 1931. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 345 articole de ziar / 215
 - 4.6.1. Grafic Anul 1931, ziarul Universul. Interpretarea rezultatelor / 222
 - 4.7. Grafic agregat 1927-1931, ziarul Universul. Concluziile analizei de conținut aplicate pe ziarul Universul, ziar interbelic, eșantion total: 1.826 articole de ziar interbelic / 223
5. Analiză aplicată asupra dinamicii miturilor politice prin Metoda Analizei de Conținut: Anul 1992, ziarul Adevărul / 225
 - 5.1. Anul 1992. Analiză aplicată de conținut, eșantion total: 425 articole de ziar / 225
 - 5.1.1. Grafic Anul 1992, ziarul Adevărul. Interpretarea rezultatelor / 243
6. Analiză suplimentară de tip calitativ asupra dinamicii simbolicii politice prin prisma miturilor politice și regimurilor imaginii – analiză calitativă asupra unei selecții de articole din anul 1930, ziarul Universul / 245
7. Concluzii / 300
8. Contribuții personale / 310
9. Impactul potențial al cercetării și perspective viitoare / 312
10. Bibliografie / 315

REZUMAT

Fără a avea pretenții de exhaustivitate, prezenta lucrare examinează mituri și structuri ale imaginarului politic în mass media românească, fiind o lucrare din domeniul științelor politice care abordează aria simbolicii politice.

Obiectivul general (OG) al acestei lucrări vizează aducerea unei contribuții la literatura de specialitate în domeniul științelor politice care să se înscrie în cadrul general al nivelului de contribuție la nivel de teză de doctorat întâlnit în practica domeniului. Obiectivele specifice se regăsesc detaliate în paginile următoare.

Aria simbolicii politice reprezintă o arie foarte bogată în semnificații, o arie foarte frumoasă a științei politice prin prisma specificului ei calitativ-interpretativ, însă deopotrivă o arie a științei politice care adesea tinde să fie grevată peiorativ de o posibilă percepție a unei anumite lipse de rigoare științifică, atunci când vine vorba despre o analiză de simbolică politică *per se*, în sensul clivajului dintre latura calitativă a cercetării inerentă nișei simbolisticii politice și o latură orientată și/sau preponderent cantitativ de natură a genera un mai eficient potențial în sensul rigorii științifice așa cum este aceasta înțeleasă la acest moment în contextul științelor sociale.

Atât tipologia prezentei lucrări cât și obiectivele specifice asumate decurg din specificul ariei simbolicii politice. Am intenționat crearea unui instrument de analiză aplicată care să permită deopotrivă cuantificarea – și nu doar cuantificarea în sensul de numărare, ci cuantificarea în sensul unei metode de cercetare care să comporte multiple atribute ce ar putea ține de ideea de rigoare științifică aferentă unei fațete de abordare preponderent cantitative.

În termeni de tipologie de teză de doctorat, prezenta lucrare reprezintă o lucrare centrată pe latura de analiză de tip aplicat de mari dimensiuni, este așadar firesc să arate diferit în comparație cu cealaltă tipologie de lucrare constând exclusiv într-o abordare de tip teoretic.

Prezenta lucrare este însă o lucrare foarte complexă, ce nu s-a limitat însă la latura de analiză aplicată, ea abordând deopotrivă și latura teoretică prin prisma autorilor fundamentali din aria simbolisticii politice. Avantajul focusării în principal pe autorii fundamentali precum Raoul Girardet, Gilbert Durand, Roger-Gérard Schwardzenberg, Murray Edelman etc. în partea teoretică a lucrării vizează relevanța pe care teoriile acestora încă le comportă în termeni de actualitate.

Alți autori abordați, precum Philip Seargeant și Lucian Boia, fac referire la cele patru mituri politice fundamentale ale lui Raoul Girardet.

Philip Seargeant face referire în mod indirect la miturile politice în calitate de constante narrative al unei aparente povești singulare în contextul epocii post-adevărului, al écartului dintre latura rațională și latura emoțională în ceea ce privește reacțiile alegătorilor, al elementelor ce potențează propaganda, dezinformarea sau fake news-ul în zilele noastre, de pildă cele ce țin de chestiunea populismului, în vreme ce Lucian Boia se referă în mod direct

la cele patru mituri politice fundamentale ale lui Raoul Girardet, pe care le consideră arhetipuri esențiale din punctul de vedere al simbolicii politice.

Un exemplu de slogan utilizat în scop politic din anii recentți ce a avut succes din perspectiva capacității de mobilizare a mulțimilor ar putea fi, de pildă, o simplă frază cu rol mobilizator poate să concentreze cel puțin două mituri politice la nivel de semnificație. Astfel, îndemnul ”Haideți la Guvern că ăștia lucrează noaptea ca hoții!” reprezintă o frază alcătuită din două propoziții scurte în regim imperativ care conține mitul Conspirației (noaptea ca hoții) și mitul Unității (Haideți – noi împreună să ne unim împotriva conspirației). Sunt neclare aici atât mitul Salvatorului – dar el este implicit, cât și mitul Vârstei de aur, care este de asemenea implicit prin referire la căderea unui guvern corupt și hoț, urmat eventual de unul necorupt și cinstit. Un alt exemplu de slogan de succes ar fi cel din Statele Unite, al lui Donald Trump, ”Make America great again!”, slogan ce face apel la toate cele patru mituri, mitul Vârstei de Aur și mitul Unității în mod explicit iar mitul Conspirației și mitul Salvatorului în mod implicit.

Acestea ar fi doar câteva dintre argumentele în virtutea cărora abordarea prin prisma autorilor fundamentali precum Raoul Girardet este încă relevantă pentru știința politică.

În cele ce urmează voi prezenta obiectivele cercetării calibrate de mine.

În ceea ce privește obiectivele specifice, primul dintre obiectivele specifice (OS1) se referă la contribuția la o mai bună înțelegere a teoriilor asupra simbolicii și mitologiei politice, fără pretenții de exhaustivitate, desigur.

Prima dintre întrebările de cercetare este astfel: *Care ar fi câteva elemente ce țin de simbolică și mitologia politică ce pot fi conturate în scopul unei mai bune cunoașteri asupra dinamicii de simbolică politică din mass media românească și imaginarul politic?*

În acest sens, ipoteza este aceea că focusarea pe cele patru mituri politice fundamentale din accepțiunea lui Raoul Girardet este, împreună cu alte elemente generale ce țin de aria simbolicii și mitologiei politice, de natură să genereze un puzzle teoretic ce să poată ajuta la îmbogățirea bazei de cunoștințe din perspectiva studierii dinamicii din punctul de vedere al miturilor și structurilor din imaginarul politic din mass media românească.

Cel de-al doilea obiectiv specific al acestei cercetări (OS2) poate fi plasat în contextul menționat mai sus, i.e. în contextul clivajului dintre latura calitativă a cercetării inerentă nișei simbolisticii politice abordate și o latură orientată și/sau preponderent cantitativ de natură a genera un mai eficient potențial în sensul rigorii științifice așa cum este aceasta înțeleasă la acest moment în contextul științelor sociale.

În acest sens, am intenționat crearea unui instrument de analiză aplicată. Cel de-al doilea obiectiv specific al acestei lucrări vizează astfel latura cantitativă, aspectul de cercetare de tip preponderent cantitativ intenționat a fi imprimat asupra acestei arii preponderent calitative a simbolisticii politice.

Metoda de cercetare aplicată astfel gândită este reprezentată de metoda analizei de conținut, metodă care prin intermediul eșantionării ca aspect *sine qua non* să permită analiza aplicată asupra unei cantități extrem de mari de date de cercetare reprezentate de articole din mass-

media, mai specific de articole din presă, de articole de ziar. Am dorit așadar să calibrez o versiune a unei metode de cercetare preponderent cantitative care să aibă posibilitatea de a fi aplicabilă în mod practic pe ziarele din diferite perioade, fie că vorbim despre un ziar din urmă cu aproape un secol, e.g. ziarul "Universul" din perioada interbelică, mai specific, din perioada Regenței, sau despre un ziar relativ mai recent, e.g. ziarul Adevărul din anii 90, anul 1992 fiind cel exemplificat spre analiză.

Cel de-al doilea obiectiv specific al acestei lucrări (OS2) este astfel reprezentat de calibrarea unei versiuni a analizei de conținut care să fie în mod practic aplicabilă ariei simbolistici-mitologiei politice în ceea ce privește mass media, mai specific ziarele.

Cea de-a doua întrebare de cercetare ar putea așadar fi formulată astfel: *Care ar fi câteva elemente de dinamică din perspectiva nișei simbolistici-mitologiei politice ce ar putea fi reliefate prin conturarea, prin calibrarea efectivă a unei versiuni a metodei analizei de conținut?*

Ipoteza fiind aceea că poate fi calibrată pentru aria de studiu a simbolistici-mitologiei politice o versiune a unei metode preponderent cantitative de analiză aplicată precum este metoda analizei de conținut prin care să existe posibilitatea avansării cunoașterii – fără pretenții de exhaustivitate, desigur –, în sensul unei mai bune înțelegeri în ceea ce privește dinamica miturilor politice în mass media românească, o variantă a metodei analizei de conținut care să permită aplicarea acesteia la o cantitate mare de informații precum cea din ziare.

În acord cu tipologia lucrării și cu obiectivele de cercetare asumate, precum și cu specificul ariei simbolistici-mitologiei politice, voi prezenta în continuare foarte succint doar câteva dintre elementele din întregul design complex de cercetare conceput de mine.

Partea de fundamente teoretice are avantajul axării atât pe teoriile autorilor fundamentali din domeniul simbolistici politice cât și avantajul unor elemente de interdisciplinaritate aduse de mine prin intermediul studiilor de caz focusate pe latura teoretică. În cadrul părții de fundamente teoretice am conturat de asemenea și aspecte teoretice ce țin de stratul mai profund al simbolistici politice reprezentat de noțiunea de arhetip din accepțiunea lui C.G. Jung, în contextul componentei filogenetice din cadrul simbolistici politice.

Lucrarea comportă avantajul interdisciplinarității, metoda principală - însă nu singura metodă utilizată în lucrare, metoda Analizei de Conținut fiind preluată din domeniul științelor comunicării.

Partea de analiză aplicată este reprezentată atât de calibrarea metodologică a unei versiuni a metodei Analizei de Conținut care să poată fi aplicată pe un număr extrem de mare de articole de ziar, cât și de aplicarea efectivă a acesteia și de obținerea de rezultate și grafice precum și interpretarea acestora. În plus, am realizat apoi și o analiză calitativă de tip text aplicată pe o parte din eșantionul aferent metodei Analizei de Conținut.

Din perspectiva design-ului metodologic, metodele utilizate în partea de analiză aplicată sunt reprezentate de analiza documentelor sociale (ziarul fiind document social), analiza de conținut, analiza calitativă de tip text.

În ceea ce privește metoda Analizei de Conținut, principala metodă de analiză aplicată din prezenta lucrare, am cercetat definițiile și abordările asupra metodei analizei de conținut din literatura de specialitate și am calibrat versiunea de analiză de conținut astfel încât ea să poată fi aplicată pe ziare, pe un număr extrem de mare de articole de ziar. Din rațiuni de validitate metodologică, am dorit să calibrez o versiune a metodei analizei de conținut de natură să poată fi aplicată până și pe presa interbelică, precum și pe alte perioade, e.g. presa din anii 1990.

Versiunea calibrată a metodei analizei de conținut are eșantionarea ca element *sine qua non*, în vederea unei priviri de ansamblu. A fost necesar să calibrez o modalitate riguroasă de eșantionare. În vederea stabilirii metodologiei de eșantionare, am consultat mai multe articole de ziar decât cele care au ajuns să fie cuprinse în eșantion.

Eșantionul este cu pas statistic de 10 calibrat apoi la universul de discurs al lunii, ulterior recalibrat la universul de discurs al anului. A rezultat așadar următoarea configurație de eșantion: datele de 01, 11 și 21 ale fiecărei luni din fiecare an (e.g. 01 ianuarie; 11 ianuarie; 21 ianuarie). Din datele calendaristice rezultate, am selectat în mod consecvent fiecare primă pagină de ziar. Din această primă pagină, în urma analizei de conținut, am selectat care este articolul de ziar cu cea mai mare încărcătură simbolică prin prisma simbolisticii sale politice.

În ceea ce privește articolul de ziar astfel rezultat în urma fazei de pre-selecție din cadrul analizei mele – câte unul pentru fiecare zi din eșantion, am luat drept unitate de analiză *ideea* cu substrat mitologic referitoare la cele patru mituri fundamentale ale imaginarului colectiv din accepțiunea lui Raoul Girardet. Am determinat atât care este mitul politic cel mai pregnant în interiorul său – o dimensiune de analiză (mitul cel mai prevalent), cât și prin prisma celorlalte trei mituri politice (având în vedere interconexiunile între miturile politice din accepțiunea lui Raoul Girardet prezentate în capitolele anterioare), ceea ce a generat existența a încă trei dimensiuni de analiză (al doilea cel mai prezent mit în articol, al treilea cel mai prezent mit în articol, al patrulea cel mai prezent mit în articol).

Eșantionul aferent metodei analizei de conținut a implicat consultarea unui număr de 1826 de articole din ziarul interbelic Universul din anii 1927-1931 și 425 de articole de ziar din ziarul Adevărul din anul 1992, acestea fiind articole de ziar din arhiva Bibliotecii Centrale Universitare "Carol I" pe care eu le-am consultat. În total, am consultat la BCU peste 2251 de articole de ziar din arhivă, ceea ce a implicat un volum imens de muncă.

Tabelul de Centralizare a Rezultatelor analizei de conținut din perspectivă de simbolică politică include așadar dinamica din perspectiva celor patru mituri, ordonate în coloană de sus în jos, de la cel mai prezent la cel mai puțin prezent în fiecare dintre articolele selectate și analizate pe aceste patru dimensiuni.

Tabelul-coloanele acestuia fără conținutul efectiv (dintr-un ziar anume) analizat în tabel se referă la versiunea metodei analizei de conținut calibrate de mine.

Tabelul incluzând și analiza aplicată pe articolele specifice de ziar reprezintă deopotrivă grila de analiză și rezultatele analizei.

Rezultatele analizei de conținut includ de asemenea și interpretările fiecărui sfert de tabel anual, precum și fiecare grafic anual costând în rezultatele exprimate numeric prin grafic, precum și

interpretarea fiecăruia dintre graficele anuale și graficul agregat, grafic suplimentar aferent eșantionului din perioada interbelică și interpretarea acestuia.

În contextul prezentei lucrări ce se înscrie în tipologia lucrărilor cu analiză aplicată, atât versiunea analizei de conținut calibrată de mine cât și tabelele și graficele reprezentând centralizarea rezultatelor analizei reprezintă elemente de originalitate, la care se adaugă diverse elemente de originalitate din partea de fundamente teoretice și elemente de interdisciplinaritate din cadrul studiilor de caz, precum și elementele de originalitate din analiza suplimentară de tip calitativ-text.

În ceea ce privește analiza de conținut, am putut observa, de pildă, cum în eșantionul aferent anului 1927 din ziarul Universul mitul politic al Unității apare ca primul cel mai prezent dintre cele patru mituri politice fundamentale ale lui Raoul Girardet în cadrul a treisprezece articole de ziar din cele treizeci și șase, așadar în puțin peste o treime dintre articole, fiind urmat de Conspirație, Eroul Salvator și Vârsta de Aur, Conspirația fiind primul cel mai prezent dintre cele patru mituri politice în cadrul a mai puține articole de ziar decât mitul Unității, Eroul Salvator în cadrul a mai puține decât Conspirația, iar Vârsta de Aur în cazul a mai puține decât Eroul Salvator, după cum poate fi observat din graficul aferent eșantionului din anul 1927, ziarul Universul.

În cazul anului 1928 din același ziar, mitul politic al Conspirației apare ca primul cel mai prezent dintre cele patru mituri politice fundamentale ale lui Raoul Girardet în cadrul a douăzeci și patru de articole de ziar din cele treizeci și șase, în exact două treimi dintre articole, fiind urmat de Unitate, apoi de Eroul Salvator și Vârsta de Aur în proporții egale.

În cadrul anului 1929 din același ziar Universul, atunci când ne referim la această dinamică a miturilor politice în funcție de primul cel mai prezent mit dintre cele patru mituri politice, mitul Conspirației apare ca cel mai prezent dintre mituri în cazul a douăzeci și opt din totalul de treizeci și șase de articole, i.e. în peste două treimi dintre articole, fiind urmat de Unitate, Vârsta de Aur și Eroul Salvator.

În ceea ce privește anul 1930 din același ziar interbelic, mitul politic al Conspirației este cel mai prezent, prin prisma aceluiași criteriu, apărând în douăzeci și trei de articole din cele treizeci și șase ca mitul politic cel mai prezent dintre cele patru mituri politice, în aproape două treimi dintre articole, fiind urmat de Unitate, Eroul Salvator și de Vârsta de Aur.

În cazul anului 1931 din același ziar Universul, mitul politic al Conspirației reprezintă primul cel mai prezent mit dintre cele patru mituri politice în cadrul a douăzeci și două de articole din totalul de treizeci și șase, așadar tot în aproape două treimi dintre articole, fiind urmat de mitul Unității, mitul Eroului Salvator și mitul politic al Vârstei de Aur.

Referitor la anul 1992 din ziarul Adevărul, mitul politic al Conspirației apare ca primul cel mai prezent dintre cele patru mituri politice în cazul a paisprezece articole din totalul de treizeci și șase, în puțin peste o treime dintre articole, fiind urmat de Unitate, Eroul Salvator și Vârsta de Aur.

La o agregare a datelor rezultate aferent eșantionului din ziarul Universul, anii 1927-1931 (cinci ani), am observat că mitul politic al Conspirației apare ca primul cel mai prezent dintre

cele patru mituri politice ale lui Raoul Girardet în cazul a o sută nouă din totalul de 180 de articole, i.e. în cazul a șaizeci la sută (60,555555556%) dintre articole, fiind urmat de mitul politic al Unității (23,888888889%), mitul politic al Eroului Salvator (8,888888889%) și mitul politic al Vârstei de Aur (6,666666667%). Am realizat de asemenea și un grafic agregat al rezultatelor obținute pentru perioada 1927-1931 din ziarul interbelic Universul.

Rezultatele obținute aferente eșantionului analizat din fiecare an sunt cuantificabile și pot fi comparate între ele, iar o interpretare mai pe larg a rezultatelor anuale am realizat-o în secțiunile de Rezultate parțiale ce a urmat fiecăruia dintre graficele anuale (1927 ziarul Universul, 1928 ziarul Universul, 1929 ziarul Universul, 1930 ziarul Universul, 1931 ziarul Universul, 1992 ziarul Adevărul – ziar național), precum și o interpretare mai în detaliu a rezultatelor aferente anilor 1927-1931 din ziarul interbelic Universul.

În ceea ce privește analiza de simbolică politică – analiză calitativă suplimentară de tip text vizând aspecte ce țin de aceste patru mituri politice ale lui Raoul Girardet precum și de nivelul mai profund al simbolisticii politice reprezentat de taxonomia structurilor arhetipale și a regimurilor imaginii din accepțiunea lui Gilbert Durand, în urma analizei calitative-text s-a putut arăta, de pildă, cum mitul politic al Conspirației a fost în anul 1930 din ziarul Universul legat de motivul simbolic reprezentat de teama față de maghiari, de teama de sovietici și teama de străini în general, motive simbolice care corespund configurației simbolicii politice din mitul politic fundamental al Conspirației. S-a putut ilustra de asemenea existența unui tablou al configurației de simbolică politică ce cuprinde simboluri și imagini simbolice care fac referire la existența unui filon naționalist, chiar obsesiv-naționalist, tablou ce vine să înlocuiască tot filonul developmentalist, toată obsesia anterioară de dezvoltare a țării, o altă observație fiind de pildă că guvernul și partidele politice au tins să fie descrise ca un grup ce vrea să distrugă țara, fiind împotriva poporului.

În ceea ce privește studiile de caz, acestea au vizat ideea de legitimare și s-au referit la mituri și simboluri cu rol în legitimarea politică. În vreme ce analiza principală de conținut din lucrare vizează un eșantion din anii 1927-1931 și 1992, iar analiza calitativă-text vizează o parte din anul 1930, pentru o mai bună privire de ansamblu asupra miturilor și structurilor imaginarului politic din mass media românească, studiile de caz comportă o abordare focalizată pe mituri și simboluri cu rol în legitimarea politică și se referă și la alte perioade și aspecte teoretice ce țin de aria simbolisticii politice, incluzând pe alocuri și elemente de interdisciplinaritate.

Având în vedere tema lucrării și titlul acesteia, precum și tipul de lucrare, nu era necesar ca studiile de caz să vizeze aceeași perioadă, ele referindu-se în mod complementar și în sens mai larg la mituri și simboluri cu rol în legitimarea politică. Din moment ce lucrarea nu este focalizată pe o abordare istorică, faptul că studiile de caz au vizat și alte perioade decât cele din partea de analiză de conținut și analiză calitativă-text nu rezează un minus metodologic și nu impactează coerența de ansamblu, ci generează o privire mai de ansamblu asupra miturilor și structurilor din mass media românească, acestea reprezentând tema lucrării, și nu perioada istorică în sine pe care este aplicată partea de analiză de conținut.

Am realizat un studiu de caz interdisciplinar referitor la elemente de simbolică politică – inclusiv cele patru mituri politice fundamentale ale lui Raoul Girardet în relație cu elemente

preluate din domeniul psihologiei – Jean Cottraux, Martin Seligman în cadrul unei părți din perioada pandemiei de Coronavirus, studiul de caz vizând printre altele și aspecte ce țin de ideea de legitimare în cadrul unor elemente ale contextului și discursului *grosso modo* din mass media al vremii, discurs înțeles în sens larg, care însă deopotrivă reflectă și modelează imaginarul colectiv al vremii respective referitor la pandemie.

De ideea de legitimare, de data aceasta legitimarea oamenilor politici, au fost legate alte trei studii de caz. Primul dintre acestea a vizat un fenomen din spațiul românesc legat de ideea de legitimare a unor oameni politici prin apelul la simboluri ale cunoașterii științifice în contextul unor plagiate dovedite ulterior în mod formal, studiu de caz în care am pornit de la teorii ale lui Raoul Girardet și am continuat apoi linia de argumentare în baza conceptelor din literatura de specialitate din domeniul științelor politice și sociale în sens larg, ajungând la teoria lui Pierre Bourdieu referitoare la habitus, capital cultural, capital educațional, capital simbolic etc. și ajungând într-un final la teoria lui Thorstein Veblen asupra emulației și consumului ostentativ de produse de lux ca o posibilă explicație referitoare la fenomenul inedit din spațiul românesc descris în studiul de caz, fenomen implicând apelul la simboluri ale legitimării epistemice și nu doar obișnuita încercare de legitimare prin votul popular, prin rezultate bune în alegeri.

Următorul studiu de caz a vizat un demers exploratoriu interdisciplinar ce are în centrul său concepte precum cel de act ratat și de congruență din accepțiunea lui Freud din domeniul psihologiei și s-a referit la încercarea de legitimare a oamenilor politici prin mijloace demagogice în efortul de auto-plasare în rol de Eroul Salvator în sensul mitului politic al Eroului Salvator, cel din accepțiunea lui Raoul Girardet.

Cel de-al treilea studiu de caz în ceea ce privește ideea de demers de legitimare al oamenilor politici din România prin apelul la simbol și totodată cel de-al patrulea studiu de caz din cadrul prezentei lucrări, în contextul în care toate cele patru studii de caz au implicat ideea de legitimare în contextul simbolicii politice, a fost un studiu de caz ce conține o altă versiune de metodă a analizei de conținut, o versiune aplicată de mine pe social media, mai precis pe un număr restrâns de câte zece postări din social media a câte trei lideri politici din România, analiza celor treizeci de postări din social media generând rezultate exprimate sub forma a trei grafice.

În cadrul prezentei lucrări am utilizat așadar metode de cercetare mixte, realizând un melanj metodologic ce comportă atributul complementarității între cercetare orientată preponderent cantitativ și cercetare orientată preponderent calitativ, aspectele metodologice utilizate vizând posibilitatea unei mai bune priviri de ansamblu asupra miturilor și structurilor imaginarului politic în mass media românească.

Prezenta lucrare este astfel foarte complexă, îmbinând metoda analizei documentelor sociale – ziarul fiind document social, cu metoda analizei de conținut în două versiuni – pentru versiunea mai complexă dintre cele două versiuni am consultat peste două mii de articole de ziar în format fizic din arhiva BCU, cu metoda metoda analizei calitative de tip text, la care se adaugă și cele trei din totalul de patru studii de caz (al patrulea studiu de caz din prezenta lucrare fiind cel aferent versiunii metodei analizei de conținut secundare și totodată al treilea din secțiunea

înglobând trei dintre studiile de caz pe tema legitimării oamenilor politici), toate acestea adăugându-se laturii de abordări teoretice ce cuprinde autori cu teorii complexe precum taxonomia regimurilor imaginii a lui Gilbert Durand și teoria arhetipului din accepțiunea lui Carl Gustav Jung, aspecte la care se adaugă abordările pe alocuri interdisciplinare precum conceptele unor autori cum ar fi Thorstein Veblen, Sigmund Freud sau Jean Cottraux, precum și faptul că metoda analizei de conținut este preluată din domeniul științelor comunicării. Prin cele enumerate și detaliate în cele de mai sus consider că am atins cu succes atât Obiectivul General (OG) cât și Obiectivele Specifice (OS1 și OS2) ale prezentei cercetări, contribuind la îmbogățirea literaturii de specialitate și reușind totodată să imprim un pronunțat caracter de originalitate și inovație prezentei lucrări.

Contribuția personală

Contribuția personală din punctul de vedere al elementelor de inovație și originalitate (vizate ca deziderat general la nivel de teze de doctorat) vizează elemente ce țin de argumentare, de abilitatea de operare cu concepte și conținut simbolic, abilități de gândire critică generală, calibrarea prezentei variante utilizate de metodă de analiză de conținut cât și rezultatele obținute prin intermediul acestei analize aplicate, acestei variante de analiză de conținut calibrate de mine, lucrarea neavând pretenții de exhaustivitate.

Contribuția personală vizează de asemenea aspecte ce țin de designul metodologic general al prezentei lucrări, în sensul complementarității abordării de ansamblu prin metodele mixte de cercetare utilizate, îmbinând elemente ce țin de metoda analizei documentelor sociale – ziarul fiind document social, metoda analizei de conținut în cele două versiuni din prezenta lucrare dintre care versiunea principală este semnificativ mai complexă și a implicat consultarea a peste două mii de articole de ziar din arhiva bibliotecii BCU, metoda analizei calitative de tip text aplicate pe articole de ziar interbelic, analiză ce îmbină elemente ce țin de taxonomia regimurilor imaginii a lui Gilbert Durand cu aspecte ce țin de cele patru mituri politice din accepțiunea lui Raoul Girardet și pe alocuri cu elemente retoric-discursive, precum și elemente din studiile de caz referitoare la legitimarea oamenilor politici.

Consider că nivelul de contribuție al prezentei lucrări este unul important și vizând atât aspecte ce țin de designul metodologic de cercetare cât și de latura conceptuală de fundamente teoretice.

În ceea ce privește partea de prezentare a fundamentelor teoretice, având în vedere atât nivelul de complexitate al prezentei lucrări în ansamblul său, cât și nivelul de complexitate al întregului design metodologic și luând de asemenea în considerare nivelul de complexitate în sine al laturii de fundamente teoretice ce ține de cadrul conceptual referitor la lumea miturilor și a simbolurilor politice împreună cu stratul mai profund al complexei componente filogenetice a simbolisticii politice, am preferat pe alocuri, în cadrul părții de fundamente teoretice, focusarea pe o abordare puțin mai de profunzime, cum ar fi de pildă cea din cazul multiplelor surse bibliografice aferente teoriei arhetipului din accepțiunea lui C.G. Jung sau cea din cazul multiplelor fațete ale simbolisticii-mitologiei politice din accepțiunea lui Raoul Girardet, în detrimentul unei abordări bazate pur și simplu pe extraordinar de mulți autori distincți însă care

în contextul specific al ansamblului de design metodologic și conceptual al prezentei lucrări nu ar fi constituit în mod necesar o abordare care să ofere în mod semnificativ un plus de valoare.

De asemenea, având în vedere că analiza aplicată de mine este o analiză de primă mână a conținutului articolelor de ziar din eșantionul calibrat, acesta reprezintă un mare atu al prezentei lucrări, atu ce contrabalansează, în cadrul analizei aplicate, operarea doar cu acei autori în funcție de care am fundamentat și realizat analiza, așadar neoperarea cu autori ce ar fi corespuns unei versiuni de analiză secundară.

În cadrul studiilor de caz precum și în alte părți ale prezentei lucrări am inclus pe alocuri diverse tipuri de abordări interdisciplinare, în scopul asigurării unui grad și mai ridicat de originalitate a prezentei lucrări. Ideile, conceptele, teoriile de tip interdisciplinar pe care le-am utilizat constituie o parte fie dintre temele care pentru mine au fost de interes cognitiv-intelectual în perioada realizării acestei lucrări, fie dintre teme conexe acelora de interes pentru mine, fie dintre temele cu care fusesem deja dinainte oarecum familiarizată. Acestea reprezentând pentru mine arii de interes cognitiv-intelectual, de curiozitate epistemică, arii tematice ce nu făceau parte din ceea ce era mandatoriu în scopul tezei din domeniul simbolicii politice, am încercat așadar pe cât posibil să includ în prezenta cercetare ceea ce am considerat că ar putea fi de natură a putea genera un plus de valoare și originalitate în cadrul prezentei lucrări, fiind motivată de rațiuni de curiozitate epistemică.

Impactul potențial al cercetării și perspective viitoare

Potențialul impact pe viitor al acestei cercetări rezidă, printre altele, în aceea că am calibrat o versiune a metodei analizei de conținut ce are posibilitatea de a fi aplicată pe viitor pe mai multe perioade, pe mai multe ziare, chiar și în diverse limbi străine.